

Ansökningsguide: Reformen av informationshanteringen för den byggda miljön i kommunerna och landskapsförbunden – utlysning av understöd för samtestning 2023

Miljöministeriet utlyser för ansökan statsunderstöd enligt prövning för 2023–2025 för att reformera informationshanteringen inom den byggda miljön i kommunerna och landskapsförbunden. Understödet för kommunerna kan sökas 3.5.2023–31.8.2023 och användas 15.9.2023–31.3.2025. Understödet för landskapsförbunden kan sökas 15.5.2023–31.8.2023 och användas 15.9.2023–31.3.2025.

Verksamhet som kan få understöd

Miljöministeriet beviljar statsunderstöd för att genomföra de nödvändiga ändringar som beror på de nya skyldigheterna till digitalisering i lagen om datasystemet för den byggda miljön (431/2023), 1.1.2025 träder i kraft bygglagen (751/2023) och lagen om områdesanvändning (132/1999) som syftar till att nya informationsformer och ett datasystem för den byggda miljön ska tas i bruk. Följande lagparagrafer ger upphov till åtgärder för ändring av informationshanteringen inom den byggda miljön i kommunerna och/eller landskapsförbunden:

Lagen om datasystemet för den byggda miljön (431/2023):

- 5 § Uppgifter om områdesanvändningen som lämnas till datasystemet för den byggda miljön
- 6 § Permanenta unika koder för uppgifterna om områdesanvändningen
- 7 § Uppgifter om byggande som lämnas till datasystemet för den byggda miljön

Lagen om områdesanvändning (132/1999)

- 29 § Utformningen av landskapsplanen
- 40 § Utformningen av generalplanen
- 55 § Utformningen av detaljplanen
- 78 b § Utformningen av tomtindelningen

Bygglagen (751/2023)

- 61 § Ansökan om bygglov
- 68 § Behandling av ansökan om bygglov
- 72 § Offentliggörande av uppgifter om myndighetssyn av byggnader i datasystemet för den byggda miljön
- 73 § Offentliggörande av uppgifter om tillstånd för byggande i datasystemet för den byggda miljön

Understöd beviljas som specialstöd för ett projekt med begränsat innehåll och syfte i enlighet med 5 § i statsunderstödslagen (688/2001). Understöd betalas från moment 35.20.35 i statsbudgeten, Understöd för digitalisering av områdesanvändningen och byggandet.

Miljöministeriets andel av de nödvändiga stödberättigande kostnaderna för ändringen kan vara 100 procent. Totalt utdelas understöd till ett belopp om cirka 2,8 miljoner euro under åren 2023–2024.

Understödet får användas endast för det ändamål som det har beviljats för och det får inte i något avseende användas till understödstagarens eventuella övriga verksamhet.

Förutsättningar för beviljande av understöd

Understöd beviljas endast för sådana projekt som uppfyller de allmänna förutsättningarna som fastställs i 7 § i understödslagen för beviljande av statsunderstöd. Dessutom ska sökanden uppfylla alla följande villkor:

- Sökanden och mottagaren av statsunderstöd är en kommun eller ett landskapsförbund. Även i samarbetsprojekt är understödstagaren en kommun eller ett landskapsförbund som ansvarar för genomförandet av det projekt som får understöd och för skyldigheterna enligt statsunderstödslagen och understödsbeslutet.
- De åtgärder som vidtas med stöd av statsunderstödet grundar sig på genomförandet av de nödvändiga ändringar som beror på de nya skyldigheterna till digitalisering i lagen om datasystemet för den byggda miljön (431/2023), bygglagen (751/2023) och lagen om områdesanvändning (132/1999) som syftar till att nya informationsformer och ett datasystem för den byggda miljön ska tas i bruk. Åtgärderna ska vara ändamålsenliga och i genomförandet av dem ska den nationella interoperabiliteten och digitala säkerheten beaktas.
- Beviljandet av statsunderstöd ska anses vara nödvändigt. Miljöministeriet prövar om understödet är nödvändigt bland annat genom att beakta de åtgärder som sökanden föreslår.
- Det ändamål för vilket statsunderstöd söks är samhälleligt godtagbart.
- Beviljandet av statsunderstöd orsakar inte mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden.

Understödet användningsändamål

Understödsdagarna kan använda understödet för de nödvändiga åtgärder för ändring av informationshanteringen inom den byggda miljön som beror på reformen och som beskrivs i det här kapitlet. Kostnadernas nödvändighet ska i ansökan om understöd motiveras med tanke på den nödvändiga ändringens kostnadseffektivitet och ändamålsenlighet. De beskrivna åtgärderna grundar sig på genomförandet av de nödvändiga ändringar som beror på de nya skyldigheterna till digitalisering i lagen om datasystemet för den byggda miljön (431/2023), bygglagen (751/2023) och lagen om områdesanvändning (132/1999) som syftar till att nya informationsformer och ett datasystem för den byggda miljön ska tas i bruk.

Deltagande i samtestningen av utvecklingen av datasystemet för den byggda miljön

Datasystemet för den byggda miljön utvecklas tillsammans med samarbetande kommuner och landskapsförbund under 2023 och 2024. Genom att delta i samtestningen har kommunerna och landskapsförbunden möjlighet att påverka de lösningar som gäller systemet och gå i spetsen när det gäller att genomföra kraven i den nya lagstiftningen. Vid samtestningen får kommunerna och landskapsförbunden testa de föreslagna tekniska lösningarna och ge respons om dem. Syftet är framför allt att testa hur förbindelser skapas från kommunernas och landskapsförbundens system till datasystemet för den byggda miljön.

De personalkostnader som orsakas av testningen är stödberättigande kostnader. Finlands miljöcentral har uppskattat att man bör reservera tid för 4–5 möten per år för organiseringen av testningen. Sökanden lägger fram en egen kostnadsberäkning för den egentliga testningen och förberedelserna inför den.

Målet är att få med en så stor grupp som möjligt av kommunens leverantörer av datasystem för att utveckla sina egna produkter så att de är kompatibla med datasystemet för den byggda miljön och för att stödja interoperabiliteten i informationsstrukturerna. Till samtestningen antas olika stora kommuner som producerar information på olika sätt. På så vis säkerställs en mångsidig gemensam utveckling där man beaktar variationerna i kommunfältet och olika lösningsalternativ.

Konverteringen av det material som används i testningen till samma format som den nationella informationsmodellen räknas som godtagbara kostnader i samtestningen. Även genomförandet av ett nytt projekt i enlighet med den nationella informationsmodellen kan resultera i testmaterial.

Systemändringar och anskaffningar som behövs för att ansluta till datasystemet för den byggda miljön

För att uppgifterna om tillstånd och områdesanvändningen för byggandet ska kunna överföras till datasystemet för den byggda miljön krävs ändringar i kommunernas och landskapsförbundens program och/eller system. Ändringarna beror i hög grad på hur kommunen eller landskapsförbundet har organiserat ansvaret för informationsproduktionen och informationshanteringen som helhet. Anslutningslösningen påverkas även av de uppdateringar som kommunernas och landskapsförbundens systemleverantörer gör i sina produkter. I och med reformen har kommunerna och landskapsförbunden fortfarande valfrihet när det gäller att utveckla informationshanteringen som helhet så att anslutningen till datasystemet för den byggda miljön stöder myndighetsarbetet. Anslutningslösningarna kan därför variera mellan kommunerna.

Kostnaderna för de serviceupphandlingar som behövs för att ansluta till datasystemet för den byggda miljön täcks med det beviljade understödet. Kommunerna och landskapsförbunden uppmuntras att om möjligt tillsammans skaffa systemändringarna av leverantörerna av program och datasystem. Till serviceupphandlingar räknas de nödvändiga ändringar som görs i kommunernas system för att möjliggöra anslutning och överföring av uppgifter till datasystemet för den byggda miljön. Det utvecklingsarbete som görs i kommunernas och landskapsförbundens system med stöd av understödet ska vara tillgängligt gratis även för de övriga kommunerna och landskapsförbunden.

Kommunen eller landskapsförbundet kan om de önskar göra större ändringar i informationshanteringen och förnya sina system, men som stödberättigande kostnader räknas endast de kostnader som beror på anslutningen till datasystemet för den byggda miljön. Normala versionsuppdateringar kan inte inkluderas i de kostnader som ersätts med understödet.

När kommunen och landskapsförbundet beställer uppdateringar till sina program och datasystem ska de säkerställa att

1. den beställda lösningen stöder anslutningen till datasystemet för den byggda miljön. Gränssnittsbeskrivningarna finns tillgängliga hos Finlands miljöcentral.
2. den beställda lösningen är förenlig med de nationella informationsmodellerna, ordlistorna och kodlistorna:
 - [Informationsmodeller för den byggda miljön](#)
 - [Ordlistorna för den byggda miljön](#)
 - [Kodlistorna för den byggda miljön](#)

En del av de nationella modellerna är fortfarande utkast eftersom de kan ändras utifrån resultaten av samtestningen.

Ansökan om understöd

Kommunerna kan ansöka om understöd 3.5.2023–31.8.2023. Landskapsförbunden kan ansöka om understöd 15.5.2023–31.8.2023. Miljöministeriets understöd söks på en elektronisk ansökningsblankett som styrs direkt till miljöministeriets registratorskontor. Understöd kan sökas tillsammans med flera kommuner. Då ska kommunernas ansvar och åtgärder specificeras för varje sökande. Huvudsökanden ansvarar för projektets framskridande, rapportering och ser till att samarbetspartnerna har kommit överens om hur projektet ska genomföras på ett tillräckligt sätt.

Sökanden ska fylla i alla obligatoriska punkter på ansökningsblanketten och lämna in de separata bilagorna. Till ansökningsblanketten ska bifogas en åtgärdsplan och en kostnadsberäkning för ändringskostnaderna.

Åtgärdsplanen ska innehålla åtminstone följande punkter:

- Vilka åtgärder som vidtas med stöd av understödet för att lyckas med samtestningen och ta i bruk Ryhti-systemet i tekniskt avseende.
- Vilka övriga åtgärder som genomförs i samband med de stödberättigande åtgärderna.
- Tidsplan, arbetskedan, resursfördelning och ansvar för åtgärderna
- Organisering och samarbete

Beräkningen av ändringskostnaderna kan läggas fram som en fritt formulerad handling. Handlingen kan vara ett preliminärt anbud eller en kalkyl. Varje åtgärd ska specificeras i beräkningen. Handlingen ska inkludera en beräkning av den kostnadsnivå som gällt innan lagarna utfärdats.

För kommunerna och landskapsförbunden finns ett åtgärdsprogram som tagits fram inom ramen för DigiFinland Oy:s projekt Ryhti-förändringsstöd och som sökanden kan använda som mall för den åtgärdsplan som ska bifogas ansökan. Åtgärdsprogrammet har sänts till alla de kommuner och landskapsförbund som har svarat på enkäten om nuläget 2022–2023. Om man inte har åtgärdsprogrammet kan man vända sig till

muutostuki@digifinland.fi. Mer information finns på adressen www.digifinland.fi/muutostuki

Åtgärdsprogrammet kan även formuleras fritt så länge det innehåller alla uppgifter ovan i klar och tydlig form.

Det ordnas ett informationsmöte som är öppet för alla om ansökan av understöd den 15 maj kl. 13–14. De anmälda får en kalenderinbjudan på Teams senast dagen före mötet. En inspelning av mötet publiceras senare på miljöministeriets webbplats.

- [Anmälningsslänk till mötet](#) (lyyti.fi)
- [Ryhti-projektets webbplats](#)

Behandling och bedömning av ansökningarna

Ansökningarna om understöd bedöms av en bedömningsgrupp bestående av experter vid miljöministeriet och Finlands miljöcentral. Miljöministeriet godkänner expertgruppens förslag om de kommuner och landskapsförbund som ska tas med i samtestningen utifrån bedömningen.

Bedömningsgrunden för ansökningarna om understöd utgörs av sökandens beredskapsnivå och förutsättningar för att delta i samtestningen och ibrukttagandet av datasystemet för den byggda miljön. Ansökningarna poängsätts enligt bedömningskriterierna nedan. Kriterierna delas upp enligt följande:

- **Minimikriterierna** bedöms på skalan uppfyller – uppfyller inte. Om minimikriterierna inte uppfylls avslås ansökan om understöd.
- **En helhetsbedömning** görs bland annat av ansökans tydlighet, realism, följbahet, riskhantering, nödvändighet och kvalitetssäkring. Helhetskriterierna bedöms på skalan 0–5 där 0 innebär att kravet inte uppfylls och 5 att kravet uppfylls utmärkt.
- **Kostnaderna** bedöms med tanke på deras skälighet i proportion till den allmänna prisnivån, det föreslagna ändringsbehovet och de övriga organisationernas ansökningar.

Bedömningsobjekt	Kriterium	Skala
Minimikriterier	Ansökan har upprättats i enlighet med anvisningarna och innehåller alla obligatoriska uppgifter	Ja/Nej
	Genomförandeplanen innehåller de väsentliga åtgärder som behövs för samtestningen och ibrukttagandet av datasystemet för den byggda miljön	Ja/Nej
Helhetsbedömning	Genomförandeplanen är som helhet tydlig och realistisk	0–5
	De föreslagna åtgärderna har definierats exakt och genomförandet av dem är nödvändigt med tanke på ibrukttagandet av datasystemet för den byggda miljön	0–5
	Arbetskedena och tidsplanen för åtgärderna är trovärdiga med tanke på genomförandet och kan anpassas till tidsplanen för utvecklingen av datasystemet för den byggda miljön	0–5
	Sökanden har en realistisk plan för uppföljningen av åtgärderna och riskhanteringen	0–5
	Sökandens beredskap att delta i samtestningen	0–5
	Sökandens motivation och engagemang för att delta i samtestningen och utveckla de nationella modellerna och lösningarna	0–5

Bedömningskriterium för kostnaderna	De föreslagna kostnaderna för åtgärderna är skäliga när de ställs i proportion till ändringsbehovet, den allmänna prisnivån och de övriga sökandenas planer.	0–5

För att skapa en mångsidig grupp av deltagare i samtestningen bedöms ansökningarna sinsemellan enligt hur följande kriterier uppfylls:

- kommunens storlek och geografiska omfattning,
- vilka informationssystem som används i kommunen och
- hur ansvaret för informationsproduktionen har fördelats mellan kommunen och konsulten.

Ansökan om understöd avslås om den är bristfällig, om den inte motsvarar utlysningen eller om den i övrigt avviker väsentligt från anvisningarna eller om ett dokument som krävs för ansökan saknas helt och hållet.

Beslut

Miljöministeriet fattar för godkända ansökningar ett skriftligt positivt eller negativt statsunderstödsbeslut. Ett positivt statsunderstödsbeslut innehåller de villkor som understödstagaren ska iaktta. Understödet andel anges i beslutet om understöd. Ministeriet kan även bevilja understöd till ett mindre belopp än vad som söks.

Målet är att fatta beslutet inom två månader efter att ansökan har anlänt, med undantag för allmänna semestertider och belastande situationer vid behandlingen av ansökningar. Ansökan om understöd avslås om den inte uppfyller understödsvillkoren eller om den är uppenbart bristfällig. Om en mottagen ansökan har brister som inte är ringa, ber miljöministeriet att sökanden ska komplettera ansökan till den del som behövs. Kompletteringar ska sändas in inom skälig tid.

Användning av understödet

Godtagbara kostnader

De kostnader som berättigar till statsunderstöd ska med tanke på användningen av understödet vara motiverade, nödvändiga och till beloppet skäliga:

- Personalkostnader till vilka räknas löner (inkl. löner för semestertid), timlöner, arvoden (exkl. köpta tjänster), pensionskostnader och andra lagstadgade lönebikostnader för de heltids- och deltidsanställda som arbetar i projektet. Också den arbetstid som organisationens anställda ägnar åt projektet (s.k. överförd arbetsinsats) kan betraktas som kostnader för projektet, om den anställda utför arbete för projektet. Observera att anställda som ägnar endast en del av sin arbetstid åt projektet förutsätts redovisa sin arbetstid. Anvisningar om hur arbetstidsredovisningen ska ordnas finns i stödbeslutet.

- Kostnader för arbetsprestation, expertis och konsultation som skaffats från externa källor samt kostnader för motsvarande sakkunnigtjänster.
- Resekostnader i hemlandet; som skäliga resekostnader godkänns de kostnader för resor i hemlandet som realiserats i överensstämmelse med statens resereglemente och som är nödvändiga med tanke på genomförandet av projektet.
- Övriga godtagbara kostnader; kostnader som beror på kommunikation och publicering av och information om resultat, kostnader för obligatorisk revision i statsunderstödsprojekt och andra eventuella kostnader av särskilt motiverade orsaker.

Godtagbara kostnader är inte:

- normala kostnader för underhåll och utveckling av system
- köp av system och uppdateringar som inte hör till reformen
- avskrivningar
- kostnader för medelsanskaffning
- utgifter för affärs- och placeringsverksamhet
- reserver
- kalkylmässiga poster som inte baserar sig på faktiska kostnader
- amorteringar på lån
- låneräntor
- avgifter för icke lagstadgade extra pensioner
- ersättningar för uppsägning eller lönekostnader för uppsägningstid utan arbetskyldighet
- resultatpremier
- rättegångskostnader
- ersättningar som en domstol dömt understödstagaren att betala
- avgifter av straffnatur, såsom böter eller dröjsmålsräntor
- återbetalning av understöd, åläggande i fråga om återkrav eller kreditförlust av vidareförmedlat understöd
- investeringar i byggnader, infrastruktur eller utrustning

När det gäller understöd som beviljas kommuner godkänns endast kostnader utan mervärdesskatt.

Om den sökande har beviljats annat statsunderstöd för verksamhet som stöds under denna ansökningsomgång kan understöd inte fås på nytt för samma åtgärder.

Upphandling

Understödstagaren kan skaffa en del av det arbete som ingår i projektet av en utomstående aktör. Sådana serviceupphandlingar kan vara bland annat IT-service som köps av en utomstående underleverantör i anslutning till åtgärderna och där underleverantören inte själv deltar i finansieringen. Om mer än 50 procent av kostnaderna för entreprenaden betalas med miljöministeriets understöd ska understödstagaren i entreprenaden iaktta lagen om offentlig upphandling (1397/2016). På miljöministeriets begäran ska understödstagaren lämna in en utredning om hur upphandlingen genomförts och avtalet om entreprenaden.

Uppföljning och utbetalning

Understödstagaren ska bokföra kostnaderna så att kostnaderna för den verksamhet som är föremål för understöd tydligt kan hållas isär från kostnaderna för finansieringsmottagarens övriga verksamhet. Bokföringen ska föras enligt bokföringslagen (1336/1997) och vara baserad på verifikationer. Understödstagaren ska förvara alla verifikationer från verksamhet med anknytning till understödet så att verifikationerna utan svårighet kan granskas. Bokföringen och det material som anknyter till den ska förvaras på det sätt som bestäms i 2 kap. 9 och 10 § i bokföringslagen (1336/1997). Understödsvillkoret om bokföringen gäller alla aktörer som får understöd.

Understödstagaren har skyldighet att utan ersättning förete alla nödvändiga kontoutdrag och andra dokument för att utreda hur finansieringen använts. Understödstagaren ska på begäran förse miljöministeriet med alla de uppgifter som gäller projektet och dess utnyttjande.

Understöd betalas ut mot de faktiska kostnaderna. Kostnaderna ska grunda sig på de faktiska utgifterna enligt bokföringen. Det ska finnas en separat projektbokföring för projektkostnaderna. Stödberättigande kostnader kan uppstå allt från att miljöministeriet har fattat ett positivt understödsbeslut för sökanden. Sökanden kan börja förbereda de åtgärder som ska vidtas redan före understödsbeslutet, men för att berättiga till stöd får kostnaderna uppkomma först efter att understödsbeslutet fattats. Ansökan om utbetalning ska lämnas in senast en månad efter att projektet avslutats.

Delning av resultat

Vid samtestningen utvecklas de system för uppgifter om den byggda miljön som används av kommunerna och landskapsförbunden. Vid den gemensamma utvecklingen säkerställs det att även de övriga kommunerna och landskapsförbunden har nytta av samtestningens resultat i samband med den nationella övergången.

Av kommunerna eller landskapsförbunden får inte tas ut en ny avgift för de utvecklingsarbeten i anslutning till datasystemen som gjorts inom de projekt som fått statsunderstöd. Det innebär att alla kommuner i Finland och förbunden får avgiftsfritt nyttjanderätt till den nya verksamhet som utvecklats inom projektet. Kundens specifika skräddarsydda åtgärder och införande ingår inte i villkoren för resultatdelning.

Understödstagarens kommun eller landskapsförbund kommer överens med den leverantör av datasystem som deltar i projektet om hur användarrättigheterna till den version av programmet/programkomponenten som tagits fram ska delas. Vid delningen av resultat får kommunerna och landskapsförbunden inom sin egen interna verksamhet användarspecifika rättigheter till det program/den programkomponent som tagits fram. Kommunerna och landskapsförbunden har inte rätt att dela det framtagna programmet/programkomponenten till en tredje part utan ett skriftligt samtycke som getts av leverantören på förhand. De immateriella rättigheterna till programmet/programkomponenten tillhör tillverkaren.

Kostnaderna för följande licensversioner av programmet/programkomponenten ska vara skäliga för kommunerna och landskapsförbunden.

Tillämplig lagstiftning och villkor för specialunderstöd

Statsunderstödslagen (688/2001)

Förvaltningslagen (434/2003)

Lagen om datasystemet för den byggda miljön (431/2023)

Lagen om områdesanvändning (132/1999)

Bygglagen (751/2023)

[Miljöministeriets villkor och begränsningar som gäller specialunderstöd](#)

De närmare villkoren beskrivs i understödsbeslutet och i bilagan Villkor och begränsningar i fråga om miljöministeriets specialunderstöd. På ansökningsförfarandet tillämpas i första hand de villkor som anges i utlysningen och i andra hand bilagan Villkor och begränsningar i fråga om miljöministeriets specialunderstöd.

[Sanktioners inverkan på statsunderstöd](#)

Sökanden ska i enlighet med rådets förordning (EU) nr 269/2014 om restriktiva åtgärder med avseende på åtgärder som undergräver eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende ge sin försäkran om att sanktionerna mot Ryssland inte gäller sökanden, dennas förmånstagare eller underleverantörer.

[Övrigt](#)

Miljöministeriet har rätt att vid behov ändra utlysningen och de övriga handlingarna som hör till ansökan.

[Ytterligare uppgifter](#)

Jemina Suikki
Specialsakkunnig
Miljöministeriet
jemina.suikki@gov.fi
+358 295250345